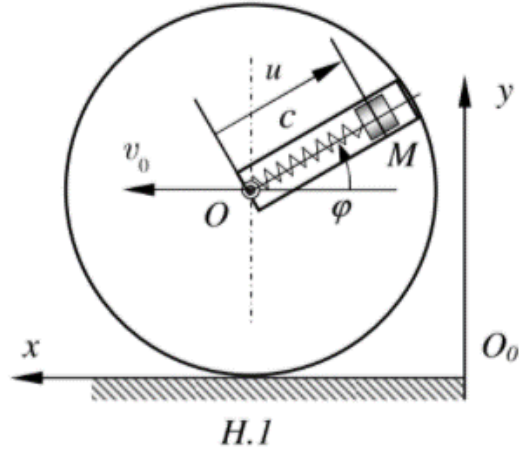

Đề thi năm 2014

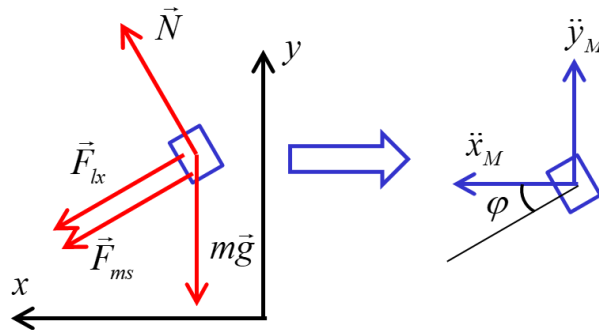
Bài 1. Một đĩa tròn bán kính R , lăn không trượt theo phương ngang (trong mặt phẳng thẳng đứng), tâm O có vận tốc $v_0 = \text{const}$ (H.1). Con trượt M chuyển động dọc rãnh thẳng, được xem là chất điểm có khối lượng m , gắn vào đầu lò xo tuyến tính có độ cứng c , có độ dài khi chưa biến dạng là l_0 , ($l_0 \ll R$), còn một đầu nối với tâm O . Lực ma sát nhớt giữa con trượt và rãnh trượt $F_{ms} = -\beta \dot{u}$, β – hằng số cho ($\beta \ll m$).

Ban đầu rãnh ở vị trí ngang bên phải của tâm O .

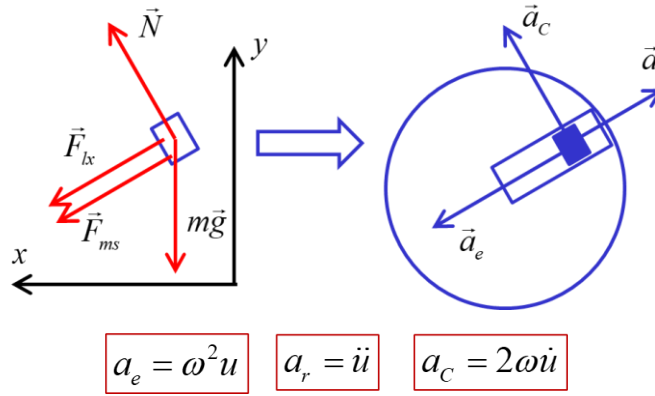
- 1) Xác định chuyển động của con trượt dọc theo rãnh.
- 2) Khảo sát chế độ bình ổn ($t \rightarrow \infty$), tính giá trị lớn nhất của v_0 để chất điểm M không chạm đến vành, tức $|u| < R$ (trong kết quả tính toán để đơn giản lấy $l_0 = 0$ và $\beta = 0$).
- 3) Xác định phản lực pháp tuyến do rãnh tác dụng lên con trượt trong chế độ bình ổn tại thời điểm rãnh trượt làm với phương ngang góc φ (lấy $\beta = 0$).

Sơ đồ vật thể tự do và Sơ đồ gia tốc:

$$\begin{cases} \ddot{x}_M = 2\dot{u}\omega \sin(\omega t) - \ddot{u} \cos(\omega t) + u\omega^2 \cos(\omega t) \\ \ddot{y}_M = 2\dot{u}\omega \cos(\omega t) + \ddot{u} \sin(\omega t) - u\omega^2 \sin(\omega t) \end{cases}$$

hoặc

1) Phương trình vi phân chuyển động:

$$m\ddot{u} + \beta\dot{u} + (c - m\omega^2)u = -mg \sin(\omega t) + cl_0$$

Sau đổi biến và tham số hóa:

$$\ddot{\xi} + 2\delta\dot{\xi} + \omega_0^2\xi = -g \sin(\omega t)$$

Nghiệm:

$$\begin{aligned}\xi &= \xi_h + \xi_p \\ \xi_h &= C_1 e^{-\delta t} \cos(\sqrt{\omega_0^2 - \delta^2} t) + C_2 e^{-\delta t} \sin(\sqrt{\omega_0^2 - \delta^2} t) \\ \xi_p &= \frac{2g\delta\omega \cos(\omega t) - g(\omega_0^2 - \omega^2) \sin(\omega t)}{(\omega_0^2 - \omega^2)^2 + 4\delta^2\omega^2}\end{aligned}$$

trong đó

$$\omega = \frac{v_0}{R} \quad \xi = u - \frac{cl_0}{c - m\omega^2} \quad \delta = \frac{\beta}{2m} \quad \omega_0^2 = \frac{(c - m\omega^2)}{m}$$

2) Điều kiện để M không chạm vành đĩa

$$\left| \left(\frac{v_0}{R} \right)^2 - \omega_0^2 \right| \geq \frac{g}{R}$$

3) Phản lực N

$$N = 2m\omega\dot{u} + mg \cos(\omega t)$$

Hà Nội, 2021

Nguyễn Thái Minh Tuấn

Department of Applied Mechanics

Hanoi University of Science and Technology